

TAL COM RAJA

EL NOTICIARI

Penna i 'penne'

LLUÍS LLORT

scultura@avui.com

La ignorància és mala conselleria. El menyspreu cap allò que no coneixem és una reacció força generalitzada, bàsicament per evitar sentir-nos inferiors. O creure'ns que sabem el que no sabem, tant perquè infravalorem allò que no sabem com perquè sobrevalorem les nostres capacitats. Tenia un amic que defensava que l'única diferència entre la seva dona, auxiliar de clínica, i un metge era que el segon cobrava més. Per si de cas, mai no vaig aplicar les recomanacions mèdiques de la dona d'aquest amic.

Un exemple no tan concret el trobem en els idiomes. Molta gent es pensa que amb quatre nocions ja es pot traduir i per això molts textos (i no parlo només dels literaris, també de manuals, catàlegs, contractes, informes...) estan traduïts amb una falta de rigor brutal, amb desídia, amb presses, a canvi de remuneracions ridícules, seguint curses de mercat..., bé, amb aquesta llista vull deixar clar que els responsables no són, només, els traductors, sinó especialment els empresaris que els contracten.

Un exemple molt clar de menyspreu per ignorància -entre nosaltres, perquè amb els anglosaxons no passaria el mateix- és afirmar que l'italià és fàcil. Una cosa és que sigui un país en què, per similitud en el tarannà, ens resulti senzill entendre'ns, i una altra que, tot i conèixer el català i el castellà, l'italià no tingui secrets. Llavors arriba el moment de seure en un restaurant de, per exemple, Lucca i escoltar a la taula del costat: "Camareri! Nottros volem per menjari macarroni con tomati". La sort és que el cambrer va passar un parell d'estius a la Costa Brava i respon amb un

diplomàtic: "Catalani?". "No, con catalani no, si puodo sere, le macarroni con salami". Que la qüestió és fer-se entendre? Naturalment, però sent conscients de les limitacions. Per si algú, tan poc dotat per als idiomes com ara jo està pensant que la frase per fer la comanda no és tan horrorosa, afegeixo una traducció literal que m'han facilitat amablement: "Cameriere! Noi vogliamo penne al pomodoro". Tot i que encara seria més correcte: "Mi scusi, vorremmo provare delle penne al pomodoro".

Tota aquesta llarga introducció (ja em disculpareu) neix de la lectura del llibre de poemes de Sandro Penna *Una extraña*

alegría de vivir. És el segon llibre de La Garúa, nova editorial -a més de L'Esguard- creada pel valent santcolomí Joan de la Vega. La primera publicació va ser *Iconograma*, un llibre bilingüe en què Màrius Sampere ha escrit els poemes en castellà i els ha traduït ell mateix al català.

UN POETA MOLT LLOAT PER PASOLINI

Una extraña alegría de vivir és una reedició de poemes de Sandro Penna (Perugia, 1906 - Roma, 1977), un autor que no seguia escoles poètiques i al qual Pier Paolo Pasolini va considerar el millor poeta italià del segle XX, però

que va morir pràcticament en la indigència i que sempre va haver de suportar la càrrega de la marginalitat a què va ser sotmesa la seva poesia, sobretot de temàtica eròtica homosexual.

Carlos Vitale ha fet la tria de poemes, el pròleg i les traduccions d'aquesta edició, però Sandro Penna ja havia estat traduït al castellà en ocasions anteriors i fins i tot al català, en concret per Jaume Creus (*Una mica de febre*, La Magrana, 1992) i Josep Piera (*Poemes: 1927-1938*, Columna, 1992).

L'edició compta amb l'original en italià i la traducció al castellà. Si primer llegim el castellà i després l'italià, realment tenim l'efecte òptic de comprendre perfectament el text original. Però si primer llegim l'italià i tapem la traducció... la cosa es complica. Us en poso un exemple. "Leggera piomba sul bene e sul male / la loro dolce fretta di godere". ¿Segur que l'heu entès? No faré un concurs d'això, la prova és personal i que cadascú valori d'acord amb la seva consciència. Aquí teniu la traducció de Vitale: "Ligera se precipita sobre el bien y el mal / su dulce prisa de gozar".

SANDRO PENNA VA NÉIXER A PERUGIA EL 1906 I VA MORIR A ROMA EL 1977

El primer de la banda a morir

PERE GUIXÀ

Si l'any passat va ser Baltasar Porcel amb *Cabrera ou l'Empereur des morts*,enguany ha estat Jaume Cabré amb *Sa Seigneurie* (editada a Christian Bourgois) qui ha guanyat el Prix Méditerranée a la millor novel·la traduïda al francès. El magazín *Le Matricule des Anges* en portava la ressenya i *Prix-Litteraires.net* informació de l'autor de *Les veus del Pamano*, que va recollir el premi fa uns dies. Una bona manera de rescabalar-se de l'embolat del passat premi Ciutat de Tarragona.

Ja vam parlar del malestar que a *Le Monde* va produir el llibre *La cachée du Monde*, en què el diari se sentia difamat (acusacions a alguns informadors de col·laborar amb terroristes, implicacions amb la CIA, antipatriotisme i falsa independència periodística). Tot semblava orquestrat entre l'editorial Fayard i els autors Pierre Péan i Philippe Cohen -i potser algun despatx d'advocats- perquè l'edició sortís a compte (és difícil pensar que no avaluessin les conseqüències de portar el llibre a impremta). El curiós és que al final no s'ha arribat als tribunals i autors i editor se n'han sortit encara més bé: o es retira el volum de les llibreries -després de força mesos- o s'hi introdueixen fragments de correcció en els capítols controvertits.

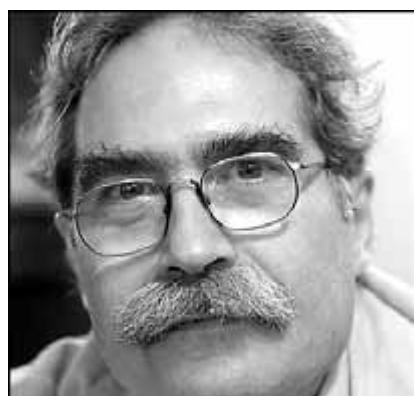
Les Inrockuptibles ha venut a revistes d'arreu l'entrevista que Morrissey va concedir-li per la publicació de *You are the Quarry*. No cal dir que, després de set anys sense disc -i amb una competència cada cop més industrial i preadolescent-, cada resposta tenia la radicalitat irraonada d'un titular ("els Smiths acabaran en assassinat", "impossible sentir ja cap emissora musical", "alguna cosa em resulta incomprendible del hip-hop"). La coberta -aquesta metralladora de tambor!- ja avisa que es reincideix en la fascinació idealitzada per la delinqüència juvenil (tractada en cançons anteriors com ara *Sweet and Tender Hooligan* i *Shoplifters of the World Unite*) i la més adulta (l'homenatge als germans Kray i a Jack l'Esbudellador). Destaca la història dedicada al delinqüent Hector ("such a silly boy!") a *First of the Gang to die*.

ELS LLIBRES MÉS VENUTS

DE L'1 AL 7 DE JULIOL. AMB LA COL·LABORACIÓ DE LES LLIBRERIES FNAC, DOCUMENTA, PROA-ESPAIS, ONA, LAIE, LLIBRERIA 22, CATALONIA, CASA DEL LLIBRE, ROBFAVES, TRES I QUATRE, LA CENTRAL I ALEXANDRIA LLIBRES.

FICCIÓ

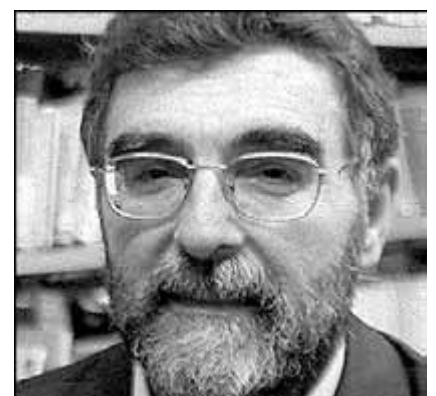
- El codi da Vinci
Dan Brown. EMPÚRIES
- La pell freda
Albert Sánchez Piñol. LA CAMPANA
- L'ombra del vent
Carlos Ruiz Zafón. PLANETA
- T'estimo si he begut
Empar Moliner. QUADERNS CREMA
- Amics absoluts
John Le Carré. EDICIONS 62
- Les veus del Pamano
Jaume Cabré. PROA

JAUME CABRÉ

NO FICCIÓ

- Cuina x solters
Diversos autors. LA MAGRANA
- Jesús. Un perfil biogràfic
Armand Puig. PROA
- La independència i la realitat
Hèctor López Bofill. MOLL
- La bona sort
À. Rovira i F. Trias. EMPRESA ACTIVA
- Els borbons en pilotes
Diversos autors. COSSETÀNIA
- El regal de la comunicació
Sebastià Serrano. ARA LLIBRES

ARMAND PUIG